

ACCOUNTANTSVERSLAG 2025

Gemeente Steenwijkerland

Aan:

de raad van gemeente
Steenwijkerland
T.a.v. de mevrouw A. ten Hoff,
raadsgriffier
Postbus 162
8330 AD STEENWIJK

Groningen, 28 mei 2026

Kenmerk:
RB/RvH/SvO/AMT/1049245/012

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeente Steenwijkerland gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging van 29 augustus 2025 ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2025. Voor een deel van u is dit het eerste accountantsverslag dat u als raadslid van gemeente Steenwijkerland ontvangt na uw installatie. Met dit verslag informeren wij u over de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening.

Onze bevindingen en aandachtspunten hebben wij besproken met de ambtelijke organisatie en de verantwoordelijke wethouder dd. 28 mei 2026. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders. Het verslag is bedoeld als ondersteuning van uw kaderstellende en controlerende rol en vormt een inhoudelijke aanvulling op de controleverklaring bij de jaarrekening.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt ieder jaar opnieuw een aanzienlijke inspanning van de organisatie. Wij spreken daarom onze waardering uit voor alle betrokken medewerkers van de gemeente Steenwijkerland voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag van dienst te zijn. Uiteraard zijn wij graag bereid om - desgewenst ook in een toelichtende bijeenkomst - nadere uitleg te geven over de inhoud en onze bevindingen.
Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. R.H. (Rob) Bouman RA
Partner en extern accountant gemeente Steenwijkerland

Inhoudsopgave

01

Dashboard
accountantscontrole

02

Jaarrekeningcontrole en
aandachtspunten

03

Resultaat & financiële
positie

04

Onze controle

05

Bijlagen

1. Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING
Het jaarrekeningproces van 2025 is soepel verlopen en wij ervaren de samenwerking constructief en plezierig. ▶ Wij verstrekken bij de jaarrekening een goedkeurende controleverklaring. ▶ De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 3,7 miljoen. ▶ Het jaarverslag, inclusief de opgenomen informatie in de paragraaf bedrijfsvoering, is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden. ▶ De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd. De WNT-verantwoording van de gemeente Steenwijkerland voldoet aan de vereisten. ▶ Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage vastgesteld.

VOORZIENING GROOT ONDERHOUD
▶ Voor groot onderhoud maatschappelijk vastgoed wordt een voorziening aangehouden met als doel het egaliseren van onderhoudslasten over meerdere jaren. Deze voorziening is in 2025 toegenomen naar € 6,6 miljoen als gevolg van een aanvullende storting. ▶ Wij zien dat het onderhoud dat was geraamd voor 2025 grotendeels is uitgevoerd. In 2026 worden veel onderhoudsuitgaves geraamd in de huidige plannen. De uitvoerbaarheid achten wij onzeker, wij adviseren dit kritisch te monitoren voor de actualisatie van volgend jaar. ▶ Gedurende 2025 zijn het ‘beleidsplan onderhoud maatschappelijk vastgoed’ en het ‘beleidsplan beheer en onderhoud wegen en paden’ vastgesteld door de raad, hiermee is invulling gegeven aan de beleidsvisie op groot onderhoud.

AANDACHTSPUNTEN 2026
Wij zien voor de gemeente Steenwijkerland de volgende aandachtspunten voor 2026: ▶ Het voorspellend vermogen van de begroting, inclusief begrotingswijzigingen is een aandachtspunt. Een analyse naar de oorzaak van de onderbesteding kan daarbij helpen. ▶ Naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State adviseren wij om een evaluatie uit te voeren over de vereisten bij begrotings- en incidentele subsidies. ▶ Het actualiseren van de voorziening groot onderhoud is procesmatig ingericht. Het blijven evalueren van het uitgevoerde versus geraamd onderhoud voorziening maatschappelijk vastgoed vormt een belangrijk aandachtspunt.

GRONDEXPLOITATIES UITGELICHT
▶ De grondexploitaties zijn in boekwaarde toegenomen naar € 5,6 miljoen. Hiervan is Terrein Kornputkazerne met € 4,6 miljoen het meest omvangrijk. Gedurende 2025 zijn 3 exploitaties afgesloten. ▶ Binnen de gemeente speelt, naast de bestaande problematiek (zoals stikstof en Natura-2000 gebieden), ook de recente problematiek inzake netcongestie. De problematiek speelt momenteel bij grote stroomaansluitingen, echter is de verwachting dat dit op termijn nog meer kleine aansluitingen gaat raken. Dit kan effect hebben op de fasering van toekomstige grondverkoop.

RESULTAAT 2025			
(x €1.000)	2025	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL
Saldo van baten en lasten	12.194	- 6.667	18.861
Mutatie reserves	1.258	15.597	14.339
RESULTAAT	13.452	8.931	4.522
▶ Het gerealiseerd resultaat over 2025 wijkt € 4,5 miljoen af van de begroting na wijziging. ▶ De gemeente hanteert in haar begroting een conservatieve systematiek. De opgenomen verschillenanalyse in de jaarrekening biedt daarbij inzicht in de belangrijkste oorzaken van de gerealiseerde afwijkingen en draagt bij aan het duiden van de financiële ontwikkelingen.			

UW FINANCIËLE POSITIE
▶ BDO voert jaarlijks een benchmark gemeenten uit, in onze landelijke benchmarkrapportage krijgt uw financiële positie een 9 als score. ▶ Het weerstandsvermogen van de gemeente Steenwijkerland bedraagt 6,4 (2024: 3,7). De financiële positie is te omschrijven als uitstekend en solide. ▶ Gemeente Steenwijkerland heeft de afgelopen jaren proactief ingespeeld op de landelijke financiële ontwikkelingen en de bijbehorende uitdagingen op de middellange termijn. Vanuit het begrotingsproces is hier expliciet aandacht voor. De meerjarenbegroting laat hierdoor een positief saldo zien.

2. Jaarrekeningcontrole en aandachtspunten

2.1 Proces jaarrekening en aandachtspunten 2026

2.1 Proces jaarrekeningcontrole en aandachtspunten 2026

Proces jaarrekeningcontrole

Het proces rondom de jaarrekeningcontrole hebben wij, net als in voorgaande jaren, als soepel en prettig ervaren. De kwaliteit van de aangeleverde concept-jaarrekening en de onderliggende dossiers was bij aanvang van onze werkzaamheden van goed niveau. Dit heeft bijgedragen aan een efficiënte uitvoering van de controle. Daarnaast verliepen de afstemmingen en gesprekken met de betrokken medewerkers in een constructieve en open sfeer, wat het controleproces ten goede is gekomen.

In het accountantsverslag over 2024 hebben wij aandacht gevraagd voor het vertrek van medewerkers binnen het team Financieel Beleid & Control en het belang van borging van kennis richting 2025. Wij constateren dat de gemeente dit proces goed heeft gemanaged. De continuïteit en inhoudelijke kwaliteit binnen het team zijn geborgd door tijdige en passende maatregelen, hetgeen positief heeft bijgedragen aan het verloop van het jaarrekeningproces.

Aandachtspunten voor 2026

Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole hebben wij 3 aandachtspunten voor 2026:

1. Het actief blijven monitoren van de onderhoudsvoorzieningen.
2. Het voorspellend vermogen van de begroting (zie paragraaf 3.1).
3. De evaluatie van incidentele en begrotingssubsidies.

1. Actief monitoren van de onderhoudsvoorzieningen

Uw gemeente beschikt over meerdere voorzieningen, waaronder een voorziening voor onderhoud maatschappelijk vastgoed, bedoeld om onderhoudslasten gelijkmatig over de jaren te spreiden. Deze voorziening is vorig jaar opnieuw vastgesteld op basis van ramingen van toekomstig onderhoud.

De gemeente heeft stappen gezet in een meer planmatige en procesmatige aanpak van onderhoud. In 2025 is geëvalueerd in hoeverre geraamd onderhoud daadwerkelijk is uitgevoerd. Deze terugblik draagt bij aan de onderbouwing van de voorziening.

Als aandachtspunt voor 2026 benadrukken wij het belang van het structureel blijven vergelijken van gerealiseerd en geraamd onderhoud, om de betrouwbaarheid en actualiteit van de voorziening te borgen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar paragraaf 4.4.

2. Het voorspellend vermogen van de begroting

De jaarrekening, de Perspectief- en Najaarsnota geven een transparant beeld van de verschillen tussen begroting en realisatie en bieden daarmee een goede basis voor bestuurlijke duiding. Volledige voorspelbaarheid is hierdoor niet haalbaar, maar het herkennen van patronen in afwijkingen wel. Steenwijkerland heeft hierin al stappen gezet, onder meer via actualisatie van onderhoudsplannen en verbeterde verschillenanalyses. Verdere verdieping en zichtbaarheid van de hieruit voortvloeiende acties kan het sturend vermogen van de begroting versterken. Voor een nadere duiding van de afwijkingen tussen begroting en realisatie verwijzen wij naar hoofdstuk 3.1 Begroting versus realisatie.

3. Evaluatie van incidentele en begrotingssubsidies

Wij benoemen dit aandachtspunt voor 2026 vanwege mogelijke rechtmatigheidsrisico's bij subsidies, gebaseerd op de recente rechtspraak van de Raad van State en de toelichting van de commissie BBV (2026).

De gemeente mag een begrotingssubsidie alleen geven als duidelijk en aantoonbaar is dat er feitelijk maar één geschikte partij is. In dat geval moet vooraf openbaar worden gemaakt dat de gemeente van plan is deze subsidie te verlenen, en moet goed worden uitgelegd waarom juist deze partij als enige geschikt is. In 2025 is het risico hierop beperkt. Voor 2026 wordt verder bekeken onder welke voorwaarden deze vorm van subsidiëring rechtmatig kan worden toegepast.

Incidentele subsidies zijn bedoeld voor uitzonderlijke situaties. Ze mogen daarom alleen worden gebruikt als het echt om een eenmalige en niet-vooraf te voorziene activiteit gaat. Als een activiteit al langer bekend is, al in voorbereiding was of past binnen bestaand beleid, dan is er géén sprake van een incidentele subsidie en mag deze vorm niet worden gebruikt.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Begroting versus realisatie

3.2 Weerstandsvermogen en ratio's

3.1 Begroting versus realisatie (1)

Realisatie vs. gewijzigde begroting

Het rekeningsaldo 2025 bedraagt € 13,5 miljoen positief, ruim € 9,9 miljoen hoger dan de primitieve begroting (€ 3,6 miljoen) en € 4,5 miljoen hoger dan de begroting na wijziging (€ 8,9 miljoen). Dit positieve resultaat is grotendeels het gevolg van incidentele rijksmiddelen en onderuitputting op diverse programma's. In onderstaand overzicht is het resultaat per programma in het kort weergegeven:

OVERZICHT REALISATIE PER PROGRAMMA 2025 *1000 €			
Programma	Realisatie	Begroting na wijziging	Vershil
1. Woningbouw	-2.491	-5.016	2.525
2. Werk en economie	-1.069	-2.414	1.345
3. Samenredzaam	-73.791	-76.944	3.153
4. Vitaal Platteland	-1.357	-1.765	408
5. Duurzaam	-1.375	-2.532	1.156
6. Leefbare steden en kernen	-30.415	-37.309	6.894
7. Financiën en dienstverlening	11.758	12.888	-1.130
Algemene dekkingsmiddelen	128.843	127.503	1.339
Overhead	-18.085	-21.807	3.722
Onvoorzien	176	728	-552
Saldo van baten en lasten	12.194	-6.667	18.860
Onttrekkingen reserves	13.261	26.827	- 13.566
Dotatie aan reserves	-12.003	-11.230	-773
RESULTAAT	13.452	8.931	4.521

Op zes van de zeven programma's blijft de besteding achter bij de begroting na wijziging.

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- ▶ Leefbare steden en kernen: € 6,9 miljoen voordeel (met name door lagere grondexploitatiekosten en uitgestelde investeringen).
- ▶ Overhead: € 3,7 miljoen voordeel (onder andere door lagere huisvestingskosten en personele onderbezetting).
- ▶ Samenredzaam: € 3,2 miljoen voordeel (deels door vertraagde uitvoering van welzijnsprojecten).

De verschillenanalyse in de jaarrekening geeft inzicht in de verklaringen per programma. Daarnaast laat de Perspectief- en Najaarnota 2025 zien dat het college tussentijds heeft bijgestuurd op rijksmiddelen en investeringen. Wat echter minder zichtbaar wordt, is het onderscheid tussen efficiëntere realisatie (waarbij doelen met minder middelen zijn bereikt) en niet-uitgevoerde plannen (waarbij budgetten onbenut bleven door vertraging of capaciteitsgebrek).

Voorspellend vermogen: structurele patronen in beeld brengen

Wij constateren dat actief wordt gewerkt aan het verbeteren van het voorspellend vermogen - bijvoorbeeld door actualisatie van onderhoudsplannen en het afsluiten van grondexploitatiecomplexen - en dat dit zichtbaar is in de toelichting.

Tegelijkertijd roept de omvang van de onderuitputting de vraag op in hoeverre de begroting realistisch aansluit bij de uitvoeringscapaciteit en of dit een structureel patroon betreft. Dit nodigt uit tot een gesprek over de vraag of budgetten bewust ruim worden geraamd om onzekerheden op te vangen, of dat de organisatie de beschikbare middelen daadwerkelijk nodig heeft om beleidsdoelen te realiseren.

De gemeente hanteert in haar begroting een conservatieve systematiek. Het verbeteren van het voorspellend vermogen is hierin mogelijk en is de gemeente ook actief mee bezig.

3.1 Begroting versus realisatie (2)

Van verklaren naar voorspellen

De jaarrekening en de Perspectief- en Najaarsnota geven uitgebreid inzicht in de oorzaken van afwijkingen per programma. Deze transparantie is waardevol en stelt de raad in staat om goed kennis te nemen van de verschillen tussen begroting en realisatie. Waar nog winst te behalen is, betreft het systematisch terugblikken op de vraag welke afwijkingen structureel van aard zijn en welke incidenteel.

Een jaarlijkse analyse van begrotingsafwijkingen, waarbij wordt onderzocht welke budgetten structureel achterblijven (onderuitputting), of doelen dan niet worden gehaald en wat daarvan de oorzaken zijn, draagt bij aan realistischere ramingen in volgende begrotingen. Dit versterkt het inzicht in de uitvoerbaarheid van beleid en ondersteunt de raad bij de kaderstellende en controlerende rol.

Wij erkennen daarbij dat het begrotingsproces complex is. Ramingen zijn afhankelijk van externe factoren zoals rijksbeleid, aanbestedingsresultaten, vergunningstrajecten en arbeidsmarktomstandigheden. Volledige nauwkeurigheid is daardoor niet haalbaar. Wel biedt een terugkerende analyse van afwijkingen de mogelijkheid om patronen te herkennen en deze te benutten bij het verbeteren van toekomstige begrotingen.

Hierin zijn al stappen gezet, onder andere door de actualisatie van onderhoudsplannen en het verder verfijnen van de verschillenanalyses. De volgende stap ligt in het vergroten van de zichtbaarheid en diepgang van de hieruit voortvloeiende acties, zodat duidelijker wordt hoe deze analyses bijdragen aan het versterken van het voorspellend vermogen.

Onderuitputting en financiële wendbaarheid

De geconstateerde onderuitputting vraagt om duiding: deze kan duiden op efficiënte uitvoering, maar ook op vertraging of niet-gerealiseerde doelen. Voor de raad is dit onderscheid relevant voor het inzicht in doelmatigheid en doeltreffendheid. De financiële positie is robuust. De opgave voor de komende jaren is om deze solide basis te combineren met realistische ramingen en tijdige bijsturing binnen de planning- en controlcyclus.

3.2 Weerstandsvermogen en ratio's

Beeld van de kengetallen

Het weerstandsvermogen is uitstekend. De weerstandsratio bedraagt 6,4 (2024: 3,7), wat betekent dat de gemeente over € 6,40 aan weerstandscapaciteit beschikt voor elke euro aan gekwantificeerde risico's. De stijging van het weerstandsvermogen wordt primair verklaard door het positieve jaarresultaat, de toename van reserves, een lager risicoprofiel en beleidsmatige keuzes in de vaststelling van de vaste buffer. In de meerjarenbegroting hanteert Steenwijkerland een weerstandratio van 2 als signaleringswaarde voor 'minst risicovol'.

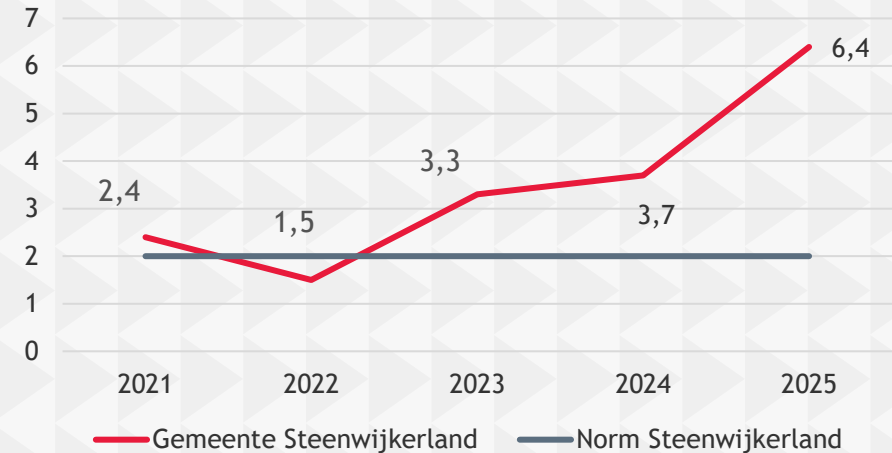
De incidentele weerstandscapaciteit bedraagt € 56,1 miljoen (vóór verwerking restantkredieten) en € 42,6 miljoen na verwerking restantkredieten. De ruime buffer biedt voldoende ruimte om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen.

Ook de overige financiële ratio's zijn solide. De solvabiliteitsratio bedraagt 39% (2024: 34%), in lijn met het landelijk gemiddelde van 2024 (40%). De netto schuldquote blijft stabiel op 26%. De grondexploitatie is met 8% zeer laag en ruim onder de veilige kernwaarde van 20%, wat wijst op beperkte risico's in de grondexploitatie.

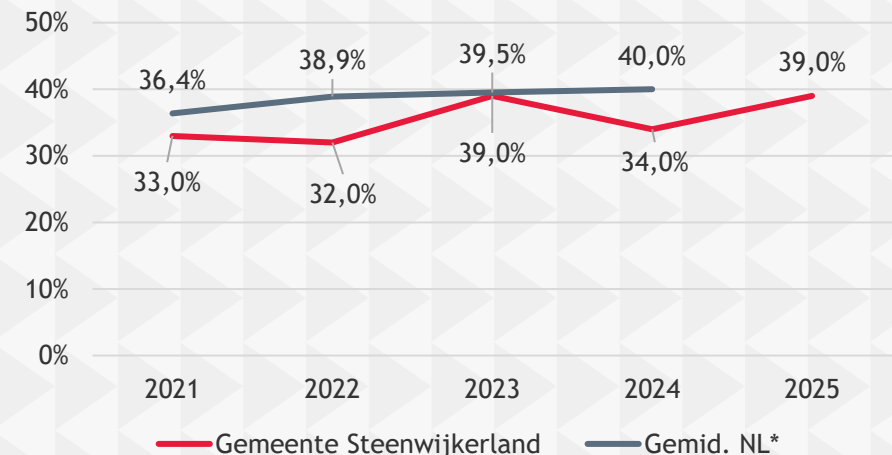
Financiële positie is uitstekend

Deze sterke financiële positie biedt Steenwijkerland een stevige basis om toekomstige opgaven, zoals de energietransitie, woningbouw en sociale voorzieningen - aan te kunnen. Een hoge weerstandsratio geeft ruimte voor het aangaan van strategische risico's en het nemen van investeringsbeslissingen met onzekere uitkomsten, zonder de financiële continuïteit in gevaar te brengen.

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

SOLVABILITEITSRATIO

De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde voor gemeenten op basis van: BDO Benchmark rapport januari 2026

4. Onze controle

4.1 Onze opdracht en controle

4.2 Sociaal domein

4.3 Grondexploitaties uitgelicht

4.4 Voorzieningen uitgelicht

4.5 Rechtmatigheidsverantwoording

4.6 Data-analyse

4.7 BBV, WNT en SiSa

4.1 Onze opdracht en controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van uw gemeente, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

De reikwijdte van onze controle nader toegelicht

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 29 augustus 2025. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Wij geven een goedkeurende controleverklaring af

Aangezien de jaarrekening 2025 van uw gemeente aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij hierbij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 28 mei 2026, afgegeven. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle zijn afdoende behandeld en onze controle is dan ook afgerond.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd.

De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3.700.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn verenigbaar

De jaarstukken 2025 bestaan uit:

- ▶ het jaarverslag 2025 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- ▶ de jaarrekening 2025 (rechtmatigheidsverantwoording, balans met toelichtingen, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag is informatie opgenomen over ‘wat hebben we gedaan’, ‘wat hebben we bereikt’ en ‘wat heeft het gekost?’ De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

4.1 Onze opdracht en controle

De materiële schattingen die onderhevig zijn aan de jaarrekening hebben we gecontroleerd en daartoe hebben we geen bijzonderheden aangetroffen

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2025.

Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering, waarbij waar mogelijk gesteund wordt op de opzet, het bestaan en de werking van de aanwezige administratieve organisatie en de daarin opgenomen beheersingssystemen. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening. Wij hebben voor de volgende risico's in onze controle verhoogde aandacht gehad:

- ▶ Het risico van management override of internal controls; dit is het ook op grond van de controlestandaarden te onderkennen risico dat het management buiten de getroffen interne beheersingsmaatregelen om invloed zou kunnen of willen uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten.

Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente

Op basis van Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de 'Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten' (ViO), is vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2025. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld.

4.1 Onze opdracht en controle

Strekking van de controleverklaring is goedkeurend

Wij geven een goedkeurende controleverklaring af. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 als van de activa en passiva per 31 december 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld en de met de raad gemaakte afspraken hierover zijn nageleefd (zie ook verdere uitwerking in paragraaf 4.4). Daarnaast hebben wij onderstaande verschillen geconstateerd welke niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 150.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

ONGECORRIGEERDE CONTROLEVERSCHILLEN 2025				
#	Omschrijving	Post/toelichting	Fouten en onzekerheden (in €)	Verwijzing
1	Onzekerheden WMO	Sociaal domein	400.000	\$4.2
2	Onzekerheden Jeugdzorg	Sociaal domein	710.000	\$4.2
	TOTAAL		1.110.000	
Materialiteit (2% voor fouten en onzekerheden)			3.700.000	
Rapporteringstolerantie			150.000	

De gerapporteerde onzekerheden voor WMO en Jeugdzorg zijn verder toegelicht in paragraaf 4.2. De onzekerheid is ten opzichte van voorgaand jaar met € 0,4 miljoen gedaald.

4.1 Onze opdracht en controle

Wij vinden de inschatting van het college v.w.b. het vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar

In generieke zin kunnen gemeenten bij langdurige financiële tekorten een beroep doen op een extra uitkering uit het gemeentefonds. Gemeenten kunnen echter niet failliet gaan. Het gevolg hiervan is dat crediteuren en andere stakeholders nooit benadeeld kunnen worden door een faillissement.

Desalniettemin is de financiële positie vanuit het perspectief van raadsleden van belang en moet het college inzicht geven in hoeverre de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Met de invoering van de aangepaste Nederlandse Standaard 700 dienen accountants voor gemeenten in hun controleverklaringen bij jaarrekeningen naast fraude te rapporteren over de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering voort te kunnen zetten.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie verwijzen wij naar onze controleverklaring 2025.

De besprekingen met het management en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd

Bij de planning van de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie of een risico omtrent het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de organisatie. Daarnaast nemen wij kennis van de door u opgenomen toelichtingen in de jaarstukken. Het voorkomen en mitigeren van frauderisico's is primair de verantwoordelijkheid van het college. Daarom hebben wij op diverse momenten met u over dit onderwerp van gedachten gewisseld. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor materiële fraude opgeleverd.

In 2025 heeft zich een incident voorgedaan waarin activa van de gemeente zijn ontvreemd, wij hebben hierover gerapporteerd in onze managementletter en de impact is niet materieel voor de jaarrekening.

Hierbij hebben wij specifiek aandacht besteed aan de veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan. Wij hebben in onze controleverklaring melding gemaakt van de belangrijkste frauderisico's en hoe wij deze hebben geadresseerd.

Tijdens de controle van boekjaar 2025 betroffen dat het volgende risico:

- ▶ Het risico van management override of internal controls; dit is het ook op grond van de controlestandaarden te onderkennen risico dat het management buiten de getroffen interne beheersingsmaatregelen om invloed zou kunnen of willen uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten.

Voor een nadere uiteenzetting van onze controleaanpak ten aanzien van de frauderisico's verwijzen wij naar onze controleverklaring 2025. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

4.2 Sociaal domein

De lasten in het programma ‘Sociaal domein’ bedragen over 2025 circa € 92,6 miljoen (2024: € 90,7 miljoen). Ten opzichte van de begroting na wijziging is er op programmaniveau sprake van een positief verschil van € 1,8 miljoen. Dit wordt grotendeels verklaard door de lagere kosten voor de opvang van Oekraïners.

Jeugdzorg

De productieomvang van Jeugdzorg zorg in natura (ZIN) bij zorginstellingen bedraagt in 2025 circa € 16,9 miljoen (2024: € 17,0 miljoen). Met betrekking tot de lasten inzake jeugdhulp worden zorginstellingen gevraagd om een verklaring. Uit onze controle blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Met inachtneming van de interne beheersing bij uw gemeente ramen wij het bedrag van de resterende onzekerheid in totaliteit op circa € 710.000 (2024: € 687.000).

Wmo ZIN

De productieomvang van Wmo ZIN bij zorginstellingen bedraagt in 2025 circa € 13,6 miljoen (2024: 12,3 miljoen). De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo ZIN vindt plaats vanuit de gemeente. De gemeente heeft derhalve zelf inzicht in de cliënten en de gemaakte afspraken. Met betrekking tot de lasten Wmo ZIN vraagt de gemeente per zorginstelling om een controleverklaring bij de productieverantwoording op basis van het landelijk protocol.

Uit onze controle blijkt dat er door de gemeente Steenwijkerland geen verschillen zijn geconstateerd boven de rapportagetolerantie tussen de eigen administratie en de productieverantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring.

Tevens is van een aantal zorginstellingen geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Uitgaande van de interne beheersing bij uw gemeente ramen wij het bedrag van deze resterende onzekerheid in totaliteit op € 400.000 (2024: 647.000).

Grip op de onzekerheden blijft complex

Er zijn preventieve maatregelen genomen om de onzekerheden in het kader van de prestatielevering Wmo en Jeugd te mitigeren.

Wij blijven graag met de organisatie in overleg over hoe deze werkzaamheden gedocumenteerd kunnen worden om er ook (voldoende) controlezekerheid uit te halen, zodat het risico op aanvullende werkzaamheden voor de gemeente beperkt blijft.

Wij zien een concreet verbeterpunt aangaande de inrichting en zichtbaarheid van uw klachtenregistratie alsook de opvolging. Tevens kan het college overwegen om expliciet een besluit te nemen ten aanzien van het al dan niet verder beperken van de geconstateerde onzekerheden (kosten versus baten), zodat duidelijkheid ontstaat over de te volgen koers en de bijbehorende verantwoordelijkheden.

Vanaf 2025 is de grens voor de verplichte accountantscontrole op de productieverantwoording (Wmo/Jeugdwet) verhoogd van € 125.000 naar € 200.000. De omvang van de stroom zonder productieverantwoording kan daarmee groter worden. Wij blijven graag met de organisatie in gesprek over de bestaande onzekerheden binnen het sociaal domein, zodat gezamenlijk kan worden gezien op welke wijze deze beheerst kunnen worden en welke koers hierin wenselijk is, mede in relatie tot de uitvoerbaarheid en beschikbare middelen.

4.3 Grondexploitaties uitgelicht

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

Een belangrijke balanspost betreft de voorraden (grondexploitaties). Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, stikstofproblematiek, bouwvrijstelling, fluctuatie verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallengeed. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2025 geactualiseerd.

Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen.

Naast het landelijke tekort aan woningen is ook het probleem van netcongestie nog steeds actueel. Het betreft momenteel binnen uw gemeente een tekort aan stroom voor grootverbruikers, gedurende 2026 is de verwachting dat dit ook voor kleingebruikers een probleem gaat vormen. Voor een structurele oplossing zal waarschijnlijk nog enkele jaren nodig zijn. Op korte termijn wordt binnen bestaande bedrijventerreinen onderzocht of alsnog ontwikkelruimte kan worden gecreëerd.

De fasering van verkopen is hierdoor mogelijk vertraagd, maar dit is lastig te voorzien. De gemeente heeft een aantal verkopen verschoven naar later in de tijd, maar verder ligt de fasering in lijn met vorig jaar.

Afsluiten complexen

Ondanks de toegenomen boekwaarde van de grondexploitaties, zijn gedurende 2025 drie exploitaties afgesloten. Daarmee is actief opvolging gegeven aan ons aandachtspunt van voorgaand jaar. Het is goed hier blijvende aandacht voor te houden.

(*€ 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings (+)	Inkomsten (-/-)	Mutatie verlies- voorziening	Overzicht mutatie winstneming	Boekwaarde 31-12-2025
Terrein Kornputkazerne	4.073	813	-	-	-247	4.639
Noordermaten	1.086	611	1.455	-	57	299
Wanneperveen	202	854	305	-	-	751
Overige complexen	-577	141	139	-	532	-43
Totaal grondexploitaties	4.785	2.419	1.898	-	342	5.647

4.4 Voorzieningen uitgelicht

Voorzieningen groot onderhoud maatschappelijk vastgoed en wegen

De gemeente heeft ultimo 2025 voor € 6,6 miljoen aan onderhoudsvoorziening maatschappelijk vastgoed en € 1,2 miljoen aan voorziening groot onderhoud wegen ter egalisering van kosten verantwoord in de jaarrekening. De voorziening maatschappelijk vastgoed ziet toe op diverse gebouwen binnen de gemeente, waaronder sportgebouwen, brandweerkazernen en het gemeentehuis.

Het opstellen van de onderhoudsplannen, en de doorvertaling daarvan naar de onderhoudsvoorzieningen, is een complex proces. Uw gemeente heeft dit proces goed uitgewerkt en geïntegreerd. Omdat de onderhoudsvoorzieningen belangrijke schattingsposten in de jaarrekening zijn is een gedegen totstandkoming van groot belang.

Concreet bedoelen wij hiermee:

- ▶ De voorziening dient door de organisatie getoetst te worden aan de definities en vereisten zoals gesteld in het BBV. Voldoen de opgenomen componenten in de voorziening aan de door het BBV gestelde voorwaarden voor groot onderhoud?
- ▶ De voorziening dient gedegen onderbouwd te worden met onderliggende onderhoudsplannen, welke periodiek herzien dienen te worden. De onderhoudsplannen dienen per component te zijn opgebouwd. Belangrijk hierbij is dat de componenten ook daadwerkelijk tot uitvoering worden gebracht en hiervoor in de voorziening voldoende saldo aanwezig, zodat de specificatie van de voorziening aansluit op de daadwerkelijke kosten/uitvoering.

Gedurende 2025 zijn een beleidsplan onderhoud maatschappelijk vastgoed en een beleidsplan beheer en onderhoud wegen en paden vastgesteld door de raad, hiermee is invulling gegeven aan de beleidsvisie op groot onderhoud.

Analyse begroot versus gerealiseerd ("Backtesting")

In het kader van de cijfermatige onderbouwing is een analyse uitgevoerd van de gerealiseerde onderhoudslasten ten opzichte van de geraamde onderhoudslasten over 2025 binnen de voorziening maatschappelijk vastgoed.

Uit deze analyse blijkt dat over 2025 circa € 1,7 miljoen aan groot onderhoud maatschappelijk vastgoed was begroot, waarvan € 1,3 miljoen is besteed. Dit betekent dat circa drie kwart van het geraamde onderhoud is uitgevoerd in 2025. Het niet realiseren van onderhoud heeft diverse oorzaken, zoals het later verkrijgen van vergunningen, ecologische randvoorwaarden en de beschikbaarheid van aannemers. Deze factoren leiden ertoe dat werkzaamheden veelal worden doorgeschoven en geïndexeerd, waardoor de druk op de voorziening toeneemt.

In het verleden speelde een capaciteitstekort, dit is nu opgelost. Van structureel lagere kosten dan geraamd is geen sprake. Wel is geconstateerd dat bij bepaalde objectcategorieën (zoals begraafplaatsen) ook kleinere onderhoudsactiviteiten worden geraamd in de voorziening. Wij geven ter overweging dit richting komende jaren aan te passen in de onderbouwing van de voorziening, immers valt klein onderhoud niet binnen het egaliserende doel van de voorziening.

Omdat 2025 het eerste jaar is waarin deze analyse is uitgevoerd, de gerealiseerde kosten niet wezenlijk afwijken van hetgeen was geraamd voor 2025, en geen sprake lijkt van een structurele oorzaak van deze afwijkingen, kunnen wij instemmen met de huidige voorziening groot onderhoud.

Wel blijft de komende jaren het monitoren van de uitvoering van het onderhoud binnen de voorzieningen groot onderhoud een belangrijk aandachtspunt voor de jaarrekening. Voor 2026 is € 3,9 miljoen aan onderhoud gepland uit de voorziening. Dit is een hoog bedrag ten opzichte van de andere jaren. De uitvoering van dit onderhoud in 2026 is daarom een belangrijk aandachtspunt voor de actualisatie van volgend jaar. Een deel van het onderhoud staat gepland voor 2026, maar er zijn ook signalen dat werkzaamheden worden doorgeschoven naar latere jaren.

4.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Status wijziging wet- en regelgeving

Naar aanleiding van de wijzigingen in het BBV wijzigt vanaf boekjaar 2025 het maximum van de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens naar 2%. De omvangsbasis van de verantwoordingsgrens wijzigt naar de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves. In september 2025 is de kadernota rechtmatigheid geactualiseerd. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De verantwoordingsgrens valt vanaf 2025 binnen de bandbreedte van 0% tot 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves.
- Het percentage voor de verantwoordingsgrens geldt vanaf 2025 voor de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden samen.

Strekking van uw rechtmatigheidsverantwoording

Uw verantwoordingsgrens is door de raad bepaald op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee bepaald op € 3,7 miljoen. Blijkens de rechtmatigheidsverantwoording stelt het college vast dat de omvang van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 611.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college van een bedrag van € 173.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

BEVINDINGEN IN HET KADER VAN RECHTMATIGHEID

Onrechtmatigheden	Acceptabel (in €)	Niet-acceptabel (in €)	Totaal afwijkingen en onduidelijkheden (in €)
Voorwaardencriterium	-	398.000	398.000
Begrotingscriterium	173.000	40.000	213.000
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	-	-	-
TOTAAL	173.000	438.000	611.000
Verantwoordingsgrens	3.712.340		
Rapportagegrens	150.000		

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de organisatie toereikende werkzaamheden heeft uitgevoerd om de opsomming van de onrechtmatigheden in de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen. De rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening geeft daarmee een getrouw beeld.

4.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

Het is onze rol om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2025 te controleren. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening een getrouw beeld geeft. Onze controle richt zich op het bepalen of de opsomming van de onrechtmatigheden door het college toereikend is onderbouwd. De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening richt zich op een drietal criteria die wij hieronder nader hebben toegelicht. Voor de SiSa-bijlage heeft het college negen rechtmatigheidscriteria in acht genomen. Hierbij stellen wij vast of de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld in overeenstemming met de afspraken die gemaakt zijn tussen de gemeenteraad en het college. Deze afspraken zijn vastgelegd in het normenkader van de gemeente Steenwijkerland, dat 15 december 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld, en de financiële verordening.

De paragraaf bedrijfsvoering is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van het jaarverslag. Wij hebben deze paragraaf gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze paragraaf materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de paragraaf bedrijfsvoering verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.

Voorwaardencriterium

Het college toetst bij de uitvoering van haar controlewerkzaamheden of bij de uitvoering van financiële beheershandelingen binnen de geldende wet- en regelgeving is gehandeld. De relevante wet- en regelgeving is tussen het college en de raad afgestemd door middel van het normenkader. Het voorwaardencriterium is met name relevant bij de processen: subsidieverstrekingen, participatiewet en aanbestedingen. Indien is vast komen te staan dat de gemeente niet aan het voorwaardencriterium heeft voldaan is sprake van een onrechtmatigheid.

Europese aanbestedingen

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording 2025 heeft het college de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spendanalyse. Over 2025 blijkt uit de spendanalyse een totaal aan onrechtmatigheden van € 398.000 (2024: € 638.000). De daling van € 240.000 laat zien dat de gemeente actieve opvolging gegeven heeft aan de bevindingen van voorgaand jaar, een positieve ontwikkeling.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich op het budgetrecht van de raad. Overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) zijn op basis van de Gemeentewet onrechtmatig. Het totaal van de begrotingsonrechtmatigheden heeft de verantwoordingsgrens niet overschreden.

4.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) zijn op zichzelf niet onrechtmatig.

Deze zijn echter wel onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld. Het college en de raad hebben door middel van de financiële verordening afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan de raad voorgelegd moeten worden. Het college heeft de overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) veelal tijdig voorgelegd aan de raad en er is in dit kader geen sprake van begrotingsonrechtmatigheden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Als laatste dient het college een uitspraak te doen over de naleving van bepalingen die in wet- en regelgeving zijn opgenomen met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Hiervoor stelt het college vast welke verplichte handhaving noodzakelijk is en welke maatregelen binnen de gemeente genomen zijn om dit te kunnen uitvoeren. Tevens stelt het college vast of de getroffen maatregelen werken.

4.6 Data-analyse

Als accountant maken wij gebruik van data-analyses om grote hoeveelheden financiële gegevens efficiënt te controleren. Daarmee kunnen wij gericht kijken naar risico's op fouten en fraude, en tegelijk vaststellen of interne beheersmaatregelen goed hebben gewerkt. Hieronder lichten wij twee belangrijke analyses toe die wij hebben uitgevoerd op de inkoopfacturen en betalingen.

Data-analyse autorisatie inkoopfacturen

De gemeente verwerkt haar inkoopfacturen volledig digitaal. In dit proces is ingebouwd dat facturen boven een bepaald bedrag altijd door twee personen worden gecontroleerd (vier-ogenprincipe), waaronder een zogenoemde prestatieverklaarder. Deze controle is belangrijk, omdat hiermee wordt vastgesteld dat de geleverde prestatie daadwerkelijk heeft plaatsgevonden voordat betaling plaatsvindt.

Met behulp van de data-analyse is gecontroleerd of deze maatregel gedurende het jaar goed heeft gewerkt. Uw verbijzonderde interne controle gebruikt dit ook in haar controleaanpak. Uit onze analyse blijkt dat dit vrijwel volledig het geval is. Slechts bij 6 facturen boven de grensbedragen ontbrak de prestatieverklaring. Deze hebben wij afzonderlijk en volledig gecontroleerd, waarbij geen bijzonderheden zijn geconstateerd.

Voor u als raad betekent dit dat wij hebben vastgesteld dat de gemeente in de praktijk goed borgt dat betalingen alleen plaatsvinden voor daadwerkelijk geleverde prestaties.

Data-analyse op in- en uitgaande betalingen

Daarnaast hebben wij alle banktransacties geanalyseerd met het oog op mogelijke fraude-indicatoren, zoals afwijkende rekeningnummers, ongebruikelijke betaalmomenten of transacties naar risicolanden. Uit deze analyse blijkt dat:

- ▶ afwijkingen in bankrekeningnummers bij crediteuren verklaarbaar zijn;
- ▶ er geen ongebruikelijke of risicovolle betalingen zijn vastgesteld;
- ▶ er geen transacties zijn geweest met landen met een verhoogd frauderisico.

Met deze analyses hebben wij gericht gekeken naar belangrijke frauderisico's, zoals onrechtmatige betalingen of betalingen zonder geleverde prestatie. Op basis van onze werkzaamheden zijn geen aanwijzingen gevonden voor dergelijke risico's. Daarmee krijgen wij voldoende zekerheid dat de beheersing op dit punt goed functioneert en dat betalingen rechtmatig en zorgvuldig plaatsvinden.

4.7 BBV, WNT en SiSa

Naleving van de wettelijke verslagleggingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat uw gemeente de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd. Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn en voldoen aan de eisen in de BBV voor de vorm en inhoud van het jaarverslag.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechts in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2025 niet meer bedragen dan € 246.000 per jaar.

De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2025 voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

4.7 BBV, WNT en SiSa

Specifieke uitkeringen en de SiSa-bijlage

Een onderdeel van de opbrengsten van gemeenten zijn de specifieke uitkeringen, zij hebben een grote impact op de financiële positie. Wij zien een landelijke trend dat Ministeries steeds vaker een specifieke uitkering kiezen voor het verstrekken van subsidies aan decentrale overheden. Deze specifieke uitkeringen worden verantwoord als onderdeel van de jaarrekening door middel van een bijlage.

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2025 genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2025. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden (zie ook bijlage 5.1.).

SiSa-bijlage (Single information Single audit). Het aantal specifieke uitkeringen blijft consistent hoog na de exponentiële stijging in eerdere jaren. Voor gemeente Steenwijkerland is sprake van 31 specifieke uitkeringen in 2025 (2024: 28).

Wij constateren dat de gemeente in toenemende mate wordt geconfronteerd met uitdagingen ten aanzien van de besteding van ontvangen SPUK-middelen in relatie tot de daaraan verbonden uitvoeringsvoorwaarden en -termijnen. De beschikbare periode waarbinnen deze middelen doelmatig en rechtmatig moeten worden aangewend, lijkt in de praktijk onder druk te staan.

Besteding in 2025

Hiernaast is een overzicht opgenomen van de grootste regelingen.

Weergave van regelingen met omvangrijke ontvangen SPUK-middelen

(x € 1.000)	Ontvangen uitkering	Looptijd tot en met boekjaar	Besteding 2025	Totale besteding
J94 Verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	7.408	2028	865	1.359
J75B Regiodeals 3e Tranche	3.565	2027	271	3.482
VWS H30 Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	3.178	2026	756	2.202
M16: Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	9.672	2025	9.447	9.447

5. Bijlagen

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Steenwijkerland heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen. Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2025 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

STREKKING CONTROLEVERKLARING 2025	
Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	Goedkeurend
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (SiSa-bijlage)	Goedkeurend

Er is geen sprake van bevindingen in het kader van de SiSa, daarom zijn de kolommen 'Financiële omvang in €' en 'Toelichting fout/onzekerheid' leeg.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout		
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid		
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Fout		
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Onzekerheid		
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Fout		
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Onzekerheid		
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Fout		
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Onzekerheid		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout		
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid		
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Fout		
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Onzekerheid		
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout		
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid		
E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Fout		
E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Onzekerheid		
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Fout		
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Onzekerheid		
E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	Fout		
E103	Tijdelijke stimuleringsregeling slim, veilig, doelmatig en duurzaam gebruik van mobiliteitsinfrastructuur 2023-2027	Onzekerheid		
E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Fout		
E120	Regeling specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Onzekerheid		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Fout		
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2025	Fout		
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffairegebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2025	Fout		
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	Fout		
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	Fout		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Fout		
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Fout		
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2025	Fout		
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2025	Fout		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Fout		
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2025	Fout		
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2025	Fout		
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Fout		
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Onzekerheid		
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout		
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Onzekerheid		
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Fout		
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Onzekerheid		
J4B	Regiodeals 5e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	Fout		
J4B	Regiodeals 5e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid		
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Fout		
J9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Onzekerheid		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
J17	Realisatiestimulans	Fout		
J17	Realisatiestimulans	Onzekerheid		
J32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen	Fout		
J32	Specifieke uitkering ventilatie in scholen	Onzekerheid		
J55	Aanpak energiearmoede	Fout		
J55	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid		
J75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	Fout		
J75B	Regiodeals 3e tranche (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid		
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Fout		
	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Onzekerheid		
J94	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Fout		
J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023	Onzekerheid		
J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Fout		
	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Onzekerheid		
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	Fout		
	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	Onzekerheid		
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout		
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid		

5.1 Bevindingen SiSa-bijlage

Tozo

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Tozo 2_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025	Fout		
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2025	Onzekerheid		

Een andere kijk
op waarde

